

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34085
Nom	Fisiopatologia
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1201 - Grau de Farmàcia	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	3	Primer quadrimestre
1211 - PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1201 - Grau de Farmàcia	19 - Fisiopatologia	Obligatòria
1211 - PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	1 - Assignatures obligatòries del PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BLAS GARCIA, ANA	190 - Fisiologia

RESUM

- El coneixement de Fisiopatologia permet a l'estudiant comprendre les bases essencials de les distintes malalties, facilitant-li altres matèries del títol de Grau, com les de Farmacologia i d'Anàlisis Biològiques i Diagnòstic de Laboratori.

- En esta assignatura se subministra el coneixement de la terminologia mèdica imprescindible perquè es pugadesenvolupar en l'exercici de la seua professió, reafirmant a més el caràcter sanitari de la mateixa.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements d'Anatomia i Fisiologia.

COMPETÈNCIES

1201 - Grau de Farmàcia

- Posseir i comprendre els coneixements en les diferents àrees d'estudi incloses en la formació del farmacèutic.
- Saber aplicar aquests coneixements al món professional per contribuir al desenvolupament dels drets humans, dels principis democràtics, dels principis d'igualtat entre dones i homes, de solidaritat, de protecció del medi ambient i de foment de la cultura de la pau amb perspectiva de gènere.
- Saber interpretar, valorar i comunicar dades rellevants en els diferents vessants de l'activitat farmacèutica, fent ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Capacitat per a transmetre idees, analitzar problemes i resoldre'ls amb esperit crític, adquirint habilitats de treball en equip i assumint el lideratge quan siga apropiat.
- Desenvolupament d'habilitats per a actualitzar els seus coneixements i emprendre estudis posteriors, incloent-hi l'especialització farmacèutica, la investigació científica i el desenvolupament tecnològic, i la docència.
- Reconèixer les pròpies limitacions i la necessitat de mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'autoaprenentatge de nous coneixements basant-se en l'evidència científica disponible
- Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional.
- Capacitat d'expressió oral i escrita utilitzant correctament la terminologia pròpia de la matèria.
- Utilització de la bibliografia científica pròpia de l'assignatura.
- Conèixer i comprendre els mecanismes generals de la malaltia, així com les alteracions de les funcions de les nostres cèl·lules, òrgans, aparells i sistemes, pròpies de les malalties i que donen lloc a les manifestacions d'aquestes, tenint en compte les implicacions de les diferències de gènere.
- Conèixer i comprendre la terminologia mèdica i l'expressió sindròmica.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Comprensió de les alteracions de les funcions de les nostres cèl·lules, òrgans, aparells i sistemes, així com de les alteracions dels mecanismes de regulació que les controlen, alteracions que són pròpies de les malalties i donen lloc a les manifestacions de les mateixes.
- Comprensió de la terminologia mèdica.
- Utilització de la bibliografia científica pròpia de l'assignatura.
- Capacitat crítica i d'anàlisi i síntesi dels continguts de l'assignatura.
- Experiència de treball en equip.
- Capacitat d'expressió oral i escrita utilitzant correctament la terminologia pròpia de l'assignatura.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fisiopatologia General.

- Salut i malaltia.
- Adaptació, lesió i mort cel·lular.
- Resposta a la agressió, inflamació i febre.
- Envel·liment i fisiopatologia de les malalties associades al envel·liment.
- Neoplàsies.
- Els factors ambientals com a causa de malaltia.
- Alteracions del equilibri àcid bàsic.
- Alteracions de l'equilibri hídric i electrolític.

2. Fisiopatologia del sistema endocrí.

- Fisiopatologia de l'eix hipotàlem-hipofisari.
- Fisiopatologia de la glàndula tiroide.
- Fisiopatologia del metabolisme fosfàtic i càlcic.
- Fisiopatologia de la funció reproductora, desenvolupament i creixement.
- Fisiopatologia de les glàndules suprarenals.
- Fisiopatologia del pàncrees endocrí.

3. Fisiopatologia del sistema nerviós.

- Fisiopatologia de la sensibilitat i cefalees.
- Fisiopatologia de la motilitat.
- Fisiopatologia del son i de la consciència.
- Fisiopatologia de les malalties neurodegeneratives.
- Fisiopatologia dels trastorns del comportament.

4. Fisiopatologia cardiovascular.

- Fisiopatologia de la insuficiència circulatòria: xoc circulatori.
- Fisiopatologia de la insuficiència circulatòria: insuficiència cardíaca.
- Trastorns del automatisme i de la conducció elèctrica como causa de insuficiència cardíaca.
- Insuficiència coronària.
- Fisiopatologia de la hipertensió arterial.

5. Fisiopatologia respiratòria.

- Manifestacions de la patologia respiratòria.
- Insuficiència respiratòria.
- Síndromes de patologia respiratòria.
- Fisiopatologia de la circulació pulmonar.

6. Hematologia.

- Fisiopatologia de la sèrie roja.
- Fisiopatologia de la sèrie blanca.
- Fisiopatologia de l'hemostàsia.

7. Fisiopatologia Renal.

- Insuficiència renal aguda.
- Insuficiència renal crònica.
- Síndromes de la patologia renal.

8. Fisiopatologia Digestiva.

- Manifestacions de la patologia digestiva.
- Fisiopatologia de la motilitat i del trànsit en el tub digestiu.
- Fisiopatologia de la secreció i de l'absorció en el tub digestiu.
- Fisiopatologia de l'úlçera gastroduodenal.
- Fisiopatologia del fetge i de les vies biliars.

9. Fisiopatologia de la Pell.

- Manifestacions de les alteracions de la pell, alteracions primàries de la pell, en la infància i lactants

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Seminaris	10,00	100
Tutories reglades	3,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	3,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
Resolució de casos pràctics	1,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	1,00	0
TOTAL	148,00	

METODOLOGIA DOCENT

Esta matèria de Fisiopatologia s'impartirà en tercer curs del Grau en Farmàcia. En ella s'exposarà el contingut teòric de la majoria dels temes a través de classes teòriques presencials. Durant les classes s'indicaran exemples de les aplicacions dels continguts de l'assignatura en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), a més d'incloure's en les propostes de temes per als seminaris. Amb això, es pretén proporcionar als estudiants coneixements, habilitats i motivació per comprendre i abordar aquests ODS. En la preparació dels seminaris, els professors proposaran als estudiants la realització de treballs de grup sobre casos clínics i temes de rellevància en l'àrea o bé per la seua actualitat. Els estudiants exposaran els seus treballs davant del professor i la resta de companys. En els seminaris els estudiants podran compartir amb els seus companys i amb el professor els dubtes que troben, obtindre solució a les mateixes i obtindre per sí mateixos algunes de les competències del mòdul. Els comentaris sobre les activitats docents treballades i la resolució dels dubtes existents es duran a terme en tutories bé en grups xicotets, o bé en tutories personals entre estudiant i professor.

AVALUACIÓ**MATÈRIA A AVALUAR****PUNTS SOBRE 10**

Examen final (o parcials) 8,0

Avaluació contínua (activitats i qüestionaris): 1

Seminaris

1

PUNTUACIÓ MÀXIMA

10,0

Es realitzarà examen parcial eliminatori de la mitat del temari. Es realitzarà un examen final del temari complet, o bé de la resta del temari cas d'haver aprovat el parcial, que es convocarà d'acord amb el calendari d'exàmens aprovat per la Junta de Centre. Els estudiants que no aproven l'assignatura en la primera convocatòria aniran a la segona convocatòria amb el temari complet. Els exàmens contindran preguntes de resposta múltiple i/o desenrotllament. Per a aprovar l'assignatura és necessari obtenir un mínim de 5 punts i aprovar l'examen final o ambdós parcials. Es valoraran els seminaris impartits amb un màxim d'1 punt sobre els 10 totals.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- De Castro del Pozo, S.: Manual de Patología General. Ed. Masson.
- Esteller, A. y Cordero, M: Fundamentos de Fisiopatología. Ed. McGraw-HillInteramericana.
- García Conde, J.: Patología general: semiología clínica y fisiopatología. Ed. McGraw-HillInteramericana.
- Laso, F.J. Patología General. Introducción a la medicina clínica. Ed. Masson.
- Pérez Arellano, J.L.: Sisinio de Castro. Manual de Patología General. Ed. Masson.
- Guyton, A. Y Hall, J.E.: Tratado de Fisiología Médica. Ed. Elsevier.

Complementàries

- Anderson, D.: Diccionario MOSBY Medicina, Enfermería y Ciencias de la Salud. ElsevierScience.
- Andreoli, T.; Carpenter, Ch.; Griggs, R. y Loscalzo, J.: Cecil Medicina Interna. Elsevier.
- Beers, M. y Berkow, R.: El Manual Merck de Diagnóstico y Tratamiento. Elsevier.
- Dorland, Diccionario Enciclopédico Ilustrado de Medicina. Ed. McGraw-HillInteramericana.
- Farreras, V.: Medicina Interna. Ed. Harcourt.
- Harrisons: Principios de Medicina Interna. Ed. McGraw-HillInteramericana.
- Kumar, V.; Cotran, R. y Robbins, S.: Robbins Patología Humana.Elsevier.
- Netter, F.: Colección Ciba de Ilustraciones Médicas. Ed. Salvat.
- Pfreundschuh, M. y Schölmerich, J.: Fisiopatología y Bioquímica. Ed. Harcourt.

Robbins, S.L.: Patología Estructural y Funcional. Ed. McGraw-Hill Interamericana.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen tots els continguts recollits a la guia docent per a les sessions de teoria, seminaris i tutories.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent conté 45 hores de teoria, 10 hores de seminaris i 3 hores de tutories. Durant el primer quadrimestre es realitzarà una docència híbrida amb classes de teoria i altres activitats *online* i classes de seminaris i tutories presencials.

Es manté el pes de les distintes activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades a la guia docent.

Es manté la planificació temporal docent indicada en l'horari detallat per setmanes.

3. Metodologia docent

Substitució de les classes de teoria i altres activitats per diferents sessions de videoconferència síncrona per *Blackboard Collaborate* (BBC) a l'aula virtual en el dia i hora indicat en l'horari 2020-2021 detallat per setmanes.

Pujada a l'aula virtual dels materials per a aquestes sessions (Power-Point o PDF). Mateixos materials previstos a la guia per a la docència presencial. Utilització de xat o e-mail del l'aula virtual per atendre els dubtes a l'acabar la videoconferència.

Utilització de l'eina qüestionaris de l'aula virtual i de l'eina *Kahoot!* amb resolució de dubtes per videoconferència BBC per a les classes de teoria i altres activitats en l'horari establert.

Tutories presencials: Es manté el contingut de les tutories presencials que planteja la guia docent.

Seminaris: Es manté el contingut dels seminaris que planteja la guia docent.

Tutories. Es manté el programa de tutories virtuals (atenció a 48 hores laborables màxim per correu electrònic).

4. Avaluació

Reducció del pes de la nota de l'examen final de teoria del 80% al 70%.

Increment del pes d'altres activitats de l'avaluació contínua en la guia docent, del 20% al 30%

Prova d'avaluació: preguntes de resposta múltiple del temari de l'assignatura. Es manté un examen parcial i un final.

Si un estudiant no disposa dels mitjans per establir aquesta connexió i accedir a l'aula virtual, haurà de contactar amb el professorat per correu electrònic en el moment de publicació d'aquest annex en la guia docent.

5. Bibliografia

Es manté la bibliografia recomanada. El servei de biblioteca disposa d'edicions electròniques d'alguns dels manuals recomanats.